

ผลของการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

Effects of Group Dynamics Activities for Developing Social Skills of Hearing Impaired Students through the Inclusive Education

อภิชาติ สุวรรณชื่น* นฤมล สราทพันธุ์** และชีพสุมน รังสยาร**

Apiachat Suwanachuen Narumon Saratapun and Sheipsumon Rungsayatorn

* สาขาวิชาคหกรรมศาสตรศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม จำนวน 11 แผน แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องทักษะทางสังคม แบบประเมินทักษะทางสังคม อนุทิน (แบบสะท้อนตัวเอง) และแบบประเมินความคิดเห็น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ที่เป็นนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 6 คน และนักศึกษาทั่วไป 32 คน ที่เรียนวิชาหลักการประกอบอาหาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ทั้งนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และนักศึกษาทั่วไป มีความรู้ทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมครอบคลุมทั้ง ด้านความรู้และด้านทักษะ นอกจากนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ผลจากการสังเกตพฤติกรรมและการสะท้อนตนเองของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทุกคนมีการพัฒนาทักษะทางสังคมทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการกระทำ และทักษะด้านปฏิสัมพันธ์ นอกจากนี้ นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง กล้าสนทนาพูดคุยกับเพื่อนๆ สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดี ได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข และเห็นความสำคัญของการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น

คำสำคัญ: กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ทักษะทางสังคม นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

Abstract

The objective of this research was to study the effects of group dynamics activities for developing social skills of hearing impaired students through the inclusive education.

The research tools consisted of 11 group dynamics plans, a social skills test, social skills observation form, journal and opinion inventory form. Data were collected from 6 undergraduate students with hearing impaired and 32 undergraduate students who attended the principle of cookery class. Descriptive statistics, and content analysis were employed for data analysis.

The results revealed that the post-test scores on social skills knowledge of both undergraduate students with hearing impairment and undergraduate students were higher than those of pre-test scores. The development of the students on social skills was found to cover knowledge and skills. In addition, the students were very satisfied with the group dynamics activities.

The results of observation and students' reflections were found that the hearing impaired students developed three aspects of social skills: communication skills, action skills, and interaction skills. Moreover, the hearing impaired students improved themselves on willing to talk with their classmates, getting along with their classmates, sharing their ideas, can work with others happily, and recognizing the importance of living with others.

Keywords: Group Dynamics Activities, Social Skills, Hearing Impaired Students, Inclusive Education

บทนำ

จากผลการพัฒนาการศึกษาไทยที่ผ่านมาเด็กด้อยโอกาส และผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่ได้เข้าเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (Office of the Education, 2017) ดังนั้นในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2576 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 4 เกี่ยวกับการสร้างโอกาส ความเสมอภาคทางการศึกษา และความเท่าเทียมทางการศึกษา โดยเป้าหมายที่ 1 เป็นประเด็นให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาส และความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งหนึ่งในเจ็ดของตัวชี้วัดคือ ร้อยละของผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสม (Office of the Education, 2017) และในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 กำหนดมาตรา 8 ที่ระบุให้สถานศึกษาในทุกสังกัด และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ อาจจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการ ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลาย และการเรียนรวม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ และการบริการอื่นๆ (Royal Thai Government Gazette, 2008)

สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการในระดับอุดมศึกษา ในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ระบุว่า ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม ทำให้ปัจจุบันมีนักศึกษาพิการเข้าศึกษาในสถาบันต่างๆ ในจำนวนหนึ่งตามความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตามการพัฒนาการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการยังคงพบปัญหาหลายประการ ดังที่เช่นผลการศึกษาของ Pengpae (2010: 249) พบปัญหาในด้านต่างๆ เช่น ด้านการบริหารจัดการที่ยังขาดความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพคนพิการ การบูรณาการทักษะการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมของคนพิการ และคนทั่วไปน้อย ซึ่งกลยุทธ์ด้านการส่งเสริมสนับสนุนความเป็นเลิศและแนวปฏิบัติแนวทางหนึ่ง ที่เสนอ คือให้มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณภาพชีวิตการอยู่ร่วมกันระหว่างนักศึกษาพิการและนักศึกษาทั่วไปสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์เพื่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย และต่อเนื่อง

รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยพัฒนานักศึกษาพิการหรือนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระดับอุดมศึกษา ซึ่ง NASET (2017) ระบุว่า การเรียนรวมช่วยให้เด็กพิเศษ หรือผู้ที่มีความ

ต้องการจำเป็นพิเศษพัฒนาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนและความสัมพันธ์ทางสังคมนี้มีผลต่อกระบวนการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนมีผลต่อความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งการเรียนรวมนี้ยังเป็นพื้นฐานที่จะช่วยในการพัฒนาตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นำไปสู่การมีอาชีพที่ช่วยให้มีรายได้เลี้ยงตัวเอง (Runcharoen, et al., n.d.) และไม่ทำให้รู้สึกว่าเป็นภาระกับสังคม มีความภูมิใจในตนเอง และสามารถช่วยเหลือสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Sirila, 2011: 1)

นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นนักศึกษาในกลุ่มหนึ่งที่ได้รับสิทธิ์ให้เรียนในสถาบันต่างๆ ระดับอุดมศึกษา การบริการพิเศษเฉพาะสำหรับนักศึกษาในกลุ่มนี้ คือ การจัดล่ามแปลภาษาเมื่อขณะที่มีการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ โดยจัดการศึกษาแบบเรียนรวมดังเช่นการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุพรรณบุรี พบว่านักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินขาดทักษะทางสังคม ทำให้ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ เข้ากับเพื่อนไม่ได้ ขาดความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อน ผูกมิตรใหม่ไม่ได้ (Fakcharoen, Interview, 2016) สอดคล้องกับ Foster, Lang and Shell (1999) พบว่า นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความรู้สึกลำบากเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในมหาวิทยาลัยเช่นเดียวกับนักศึกษาทั่วไป ซึ่งชี้ให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการประสบความสำเร็จของการเรียนในระดับอุดมศึกษา และ Lang (2002) ระบุว่าความสามารถในการปรับตัวทางสังคมเป็นเหตุผลหลักของการออกจากการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังนั้น Arrayvinyoo. (1999: 105) เสนอแนะว่า จำเป็นต้องสอนทักษะทางสังคมการอยู่ร่วมกันในสังคม ความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อน เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มนี้มีทักษะทางสังคม ที่ช่วยให้มีการปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ พฤติกรรม ซึ่งกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมสุขภาพด้านจิตวิทยา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการรับรู้ ด้านความรู้สึก ซึ่งช่วยพัฒนาคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม (Recreation Office, 2014)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์จะพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้หรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษาและการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นำไปพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

เป็นแนวทางให้มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นำไปพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักศึกษา เพื่อจะได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับเพื่อนนักศึกษา และคนอื่นๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นิยามศัพท์

นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง นักศึกษาสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 6 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และเด็กปกติ ได้รับการศึกษาที่เหมือนกัน เท่าเทียมกันในทุกๆ ด้าน สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม สามารถดำรงชีวิต และทำงานร่วมกับ เพื่อนคนอื่นๆ ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของสังคมอย่างภาคภูมิใจ

ทักษะทางสังคม หมายถึง ทักษะที่ใช้ในการดำเนินชีวิต ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งประกอบด้วย ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการกระทำ และทักษะด้านการมีปฏิสัมพันธ์

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) โดยดำเนินการตามวงจรของการวิจัยในชั้นเรียน โดยเริ่มจาก 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Act) 3) การสังเกตตรวจสอบผลจากการปฏิบัติ (Observe) และ 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติ

(Reflect) เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

โดยกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาทั้งชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ของสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก ที่ เป็นนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 6 คน ที่เรียนรวมกับนักศึกษาทั่วไปจำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 38 คน ซึ่งแต่ละชั้นตอนมีดังนี้

1. การวางแผน (Plan)

ผู้วิจัยได้เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม จำนวน 11 แผน ตามหลักการของ Srikrumkran (1998) and Tonwimonrat (2003) ที่เน้นให้มีการจัดกิจกรรมที่ความหลากหลาย เน้นการเสริมสร้างความสัมพันธ์หรือความคุ้นเคยของสมาชิกภายในกลุ่ม มีการปรับตัวพฤติกรรม และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ รวมทั้งการให้ความรู้ เพื่อให้เข้าใจตนเอง บุคคลอื่น และสังคมรอบข้าง โดยเริ่มจากการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐาน คือทักษะด้านการสื่อสาร ต่อด้วยทักษะด้านการกระทำ ซึ่งเป็นทักษะทางพัฒนาในส่วนของความคิด และสุดท้าย คือการพัฒนาทักษะด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ที่เน้นให้นักศึกษาทุกคนได้ทำงานร่วมกัน ได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นซึ่งการกิจกรรมทั้ง 11 ครั้ง ผู้วิจัยได้ผสมผสานทั้งกิจกรรมที่ทำคนเดียว และทำเป็นกลุ่มเน้นการใช้ความคิดการทำงานร่วมกัน มีการสอดแทรกเนื้อหาสาระสำคัญในการพัฒนาทักษะทางสังคม และมีความต่อเนื่องในการพัฒนาทักษะทางสังคมในแต่ละด้าน

ส่วนที่ 2 แบบประเมินการเรียนรู้เรื่องทักษะทางสังคม ได้แก่ 1) แบบทดสอบความรู้เรื่องทักษะทางสังคม เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ KR-20 ของ Kuder - Richardson ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.74 2) แบบประเมินทักษะทางสังคม ใช้บันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน ขณะเข้าร่วมทำกิจกรรม 11 ครั้ง และขณะการเรียนรู้ การสอนภายหลังการจัดกิจกรรม เพื่อบันทึกความถี่ตามช่วงเวลา 3) แบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- 4.21 – 5.00 คือ ผู้ตอบมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อกิจกรรม
- 3.41 – 4.20 คือ ผู้ตอบมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อกิจกรรม
- 2.61 – 3.40 คือ ผู้ตอบมีความคิดเห็นที่มั่นใจว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อกิจกรรม
- 1.81 – 2.60 คือ ผู้ตอบมีความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยต่อกิจกรรม
- 1.00 – 1.80 คือ ผู้ตอบมีความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อกิจกรรม

และ 4) อนุทิน (แบบสะท้อนตัวเอง) เพื่อให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่เรียนรู้ และแสดงความรู้สึกที่มีต่อการจัดกิจกรรม 11 ชุด โดยเครื่องมือทั้ง 3 ชุด ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์เป็นที่เรียบร้อย

2. การปฏิบัติตามแผน (Act)

ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมตามแผนที่กำหนดไว้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม

ครั้งที่	กิจกรรม	พัฒนาทักษะ	สาระสำคัญที่สอดแทรก
1	ปฐมนิเทศ	ด้านการสื่อสาร	การสื่อสารระหว่างบุคคล การทักทาย การทำความรู้จักและสร้างสัมพันธ์ไมตรีต่อกัน
2	ใครกันนะ	ด้านการสื่อสาร	การสื่อสารระหว่างบุคคลและการอยู่ร่วมกันคนอื่นในสังคม
3	ที่สุดในใจคุณ	ด้านการสื่อสาร	เน้นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ด้วยการใช้ถ้อยคำ สีสหน้า ท่าทางกับบุคคลรอบข้าง
4	ไปคำด้วยท่าทาง	ด้านการสื่อสาร	การสื่อความหมาย ด้วยการแสดงออกทางท่าทาง สีหน้า และ อารมณ์
5	มุมมอง	ด้านการกระทำ	การปรับตัวและการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นรอบข้าง
6	ดอกไม้ของเรา	ด้านการกระทำ	ความเป็นผู้นำและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
7	จุดยืนของฉัน	ด้านการกระทำ	การทำความรู้จักตัวตนที่แท้จริงของตนเอง ฝึกการควบคุมจิตใจ และการแสดงออกทางอารมณ์ของตนเอง
8	จิกซอว์สัมพันธ์	ด้านการมีปฏิสัมพันธ์	การสร้างความสัมพันธ์อันดีในหมู่เพื่อน
9	ชุดสัมพันธ์	ด้านการมีปฏิสัมพันธ์	การวางแผนในการทำงานและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
10	ให้และรับ ประทับใจ	ด้านการมีปฏิสัมพันธ์	การรู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับที่ดี การแสดงความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น
11	ปัจฉิมนิเทศ กิจกรรมเฉลยคู่ Buddy	ด้านการมีปฏิสัมพันธ์	การแสดงความจริงใจ เปิดใจ การเปิดเผยตัวตน และการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม

3. การสังเกตและรวบรวมข้อมูล (Observe)

ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา คือนักศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปีการศึกษา 2559 ภาคเรียนที่ 1 ระยะเวลา 11 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 30 นาที ตั้งแต่ช่วงเวลา 09.00 – 09.30 น. และสังเกตพฤติกรรมขณะการเรียนการสอน ช่วงเวลา 09.30 – 12.00 น.

4.การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect)

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ความรู้ ทักษะทางสังคม ความคิดเห็นของนักศึกษา และพฤติกรรม ทักษะทางสังคม ใช้การพรรณนาประกอบตาราง กราฟแสดง ความถี่ คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการเปรียบเทียบความรู้ทักษะทางสังคมก่อนการจัด กิจกรรมและหลังกิจกรรมใช้การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาและการเขียนอนุทิน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

โดยผลการวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐาน

นักศึกษาทั้งหมดจำนวน 38 คน เป็นนักศึกษาทั่วไป 32 คน และนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 6 คน นักศึกษาทั่วไปประมาณสองในสามเป็นนักศึกษาหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.6 ที่เหลือร้อยละ 34.4 เป็นนักศึกษาชาย มีอายุเฉลี่ย 19.78 ปี และเกรดเฉลี่ยสะสม 3.18 ส่วนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 5 คน และเป็นเพศชาย 1 คน มีรายละเอียดดังนี้ ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ชื่อ	เพศ	อายุ	สถานะ	ผลการเรียน	บุคลิกท่าทาง อุปนิสัย ที่ต้องพัฒนา
นาย A	ชาย	21	บกพร่องทางการได้ยิน	คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01-2.50	เวลาเรียนชอบนั่งคนเดียวเฉยๆ ไม่ค่อยตั้งใจเรียนส่งงานล่าช้า เมื่อเรียนเสร็จรีบเดินออกไปคนเดียว โดยไม่สนใจเพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินคนอื่น
นางสาว B	หญิง	19	บกพร่องทางการได้ยินได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนประสาทหูเทียม	ต่ำกว่า 2.00	เป็นคนนิ่งๆ เฉยๆ ไม่ค่อยยิ้ม เชื่องช้า มี ไม่ร่วมทำงานกลุ่มกับเพื่อนนักศึกษาทั่วไป ไม่ค่อยพูด เพราะขาดความมั่นใจกลัวพูดผิด
นางสาว C	หญิง	21	บกพร่องทางการได้ยิน	ต่ำกว่า 2.00	มีลักษณะนิ่งๆ เฉยๆ เก็บตัว มองแต่ล้ามแปลภาษา ไม่สนใจคนอื่นรอบข้าง ไม่พูดคุยกับเพื่อนปกติคนอื่น ๆ ไม่ยิ้มแย้ม สีหน้าเฉยๆ ตลอดเวลา ไม่ทำงานรวมกลุ่มกับใคร เกาะกลุ่มอยู่กับเพื่อนที่บกพร่องทางการได้ยินเท่านั้น
นางสาว D	หญิง	19	บกพร่องทางการได้ยินได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนประสาทหูเทียม	คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51-3.00	ไม่ทำงานรวมกลุ่มกับเพื่อนคนอื่น ๆ แต่สามารถพูดคุยสื่อสารกับเพื่อนๆ และอาจารย์ผู้สอนได้ มีอาการเขินอาย ไม่ค่อยพูด เพราะขาดความมั่นใจกลัวพูดผิด
นางสาว E	หญิง	21	บกพร่องทางการได้ยิน	ต่ำกว่า 2.00	ไม่ยิ้มแย้ม สีหน้าเฉยๆขาดความมั่นใจในตัวเอง จริงจังกับงานที่ทำ ติดโทรศัพท์มือถือ
นางสาว F	หญิง	19	บกพร่องทางการได้ยิน	คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01-2.50	ลักษณะนิ่งๆ เฉยๆ ไม่ชอบทำงานร่วมกับใคร

4.2 ความรู้ทักษะทางสังคม ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และนักศึกษาทั่วไป

ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนและหลังการทำกิจกรรม เพื่อวัดความรู้ของนักศึกษาในเรื่อง องค์ประกอบของทักษะทางสังคม ในทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะ

ด้านการกระทำ และทักษะด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งรูปแบบการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร การปรับตัวเข้ากับสังคม การแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น การควบคุมจิตใจ การแสดงออกทางอารมณ์ และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า รวมถึงการนำทักษะทางสังคมไปปรับใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

การประยุกต์ใช้กับตนเองในชีวิตประจำวัน และการอยู่ร่วมในสังคมกับคนรอบข้าง เมื่อเปรียบเทียบผลการวัดความรู้จักทักษะทางสังคม ทั้งคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมของทั้ง 2 กลุ่ม สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยที่นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ($\mu = 6.33$ และ 8.00 ตามลำดับ) และในส่วนนักศึกษาทั่วไป ($\mu = 9.88$ และ 13.63 ตามลำดับ) แสดงว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทาง

สังคมช่วยให้นักศึกษาทั่วไป และนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้น ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ Lang, et al. (1998) ระบุว่า การมีปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินยังมีส่วนร่วม และปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนมากขึ้นเพียงใด ยิ่งจะทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษามากขึ้น (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบผลคะแนนการเรียนรู้ทักษะทางสังคมของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และนักศึกษาทั่วไป

(N = 38)

ประเภทนักศึกษา	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนเพิ่มขึ้น
- นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	6.33	8.00	1.67
- นักศึกษาทั่วไป	9.88	13.68	3.8

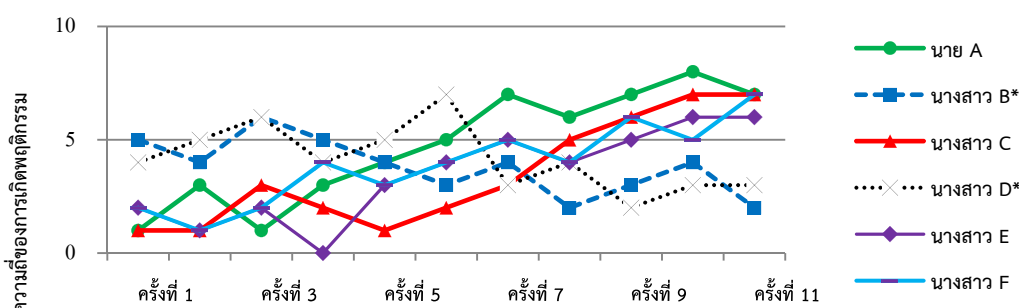
4.3 ทักษะทางสังคม สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผลจากการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม พบว่า นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีการพัฒนาทักษะทางสังคม และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการสื่อสารมากที่สุด รองลงมาได้มีการพัฒนาด้านการมีปฏิสัมพันธ์ และด้านการกระทำ

ด้านการสื่อสาร พบว่า นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากที่สุด ดังการแสดงพฤติกรรมการใช้ภาษามือ และท่าทางประกอบการสนทนาพูดคุยกับเพื่อนในแต่ละครั้ง พบว่า นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 4 คนคือ นาย A นางสาว C นางสาว E และนางสาว F มีการพัฒนาที่ดีขึ้นสามารถพูดคุย กล้าสื่อสารกับเพื่อนปกติด้วยภาษามือได้บ่อยครั้งขึ้น แต่จะสังเกตได้ว่า ในครั้งที่ 4 นางสาว E ไม่พูดคุยหรือสื่อสารกับเพื่อนเลย จากการสังเกตพบว่า

นางสาว E มีลักษณะท่าทางในวันนี้ ที่ซึมเศร้า นั่งเฉยๆ ไม่พูดคุยกับเพื่อนๆ เวลาทำกิจกรรมไม่ยิ้มแย้ม ไม่ร่าเริง ไม่สนใจทำกิจกรรมทำตามคำสั่งของเพื่อนๆ ในกลุ่มอย่างเดียวนะ ขณะเรียนนั่งเฉยๆ เล่นแต่โทรศัพท์มือถือ มองล้ามแปลภาษาเป็นบางครั้ง เรียนเสร็จรีบเดินออกไปจากห้องโดยไม่สนใจเพื่อนคนอื่นๆ แต่ในส่วนนางสาว B และนางสาว D จากกราฟจะสังเกตได้ว่า พฤติกรรมการใช้ภาษามือและท่าทางประกอบการสนทนาพูดคุยกับเพื่อนน้อยลง เพราะว่า นักศึกษาทั้ง 2 คน ได้ทำการผ่าตัดประสาทหูเทียมเรียบร้อยแล้ว จึงสามารถได้ยินเสียง และพูดคุยกับเพื่อนๆ ปกติได้ โดยที่ไม่จำเป็นต้องใช้ภาษามือในการสื่อสาร แต่จะใช้ภาษามือคุยกับเพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเท่านั้น จากการสังเกตโดยภาพรวมพบว่า นักศึกษาทั้ง 2 คน กล้าพูดคุย

กับเพื่อนนักศึกษาทั่วไปได้มากขึ้น การใช้ภาษามือในการสื่อสารจึงน้อยลง ดังภาพที่ 1

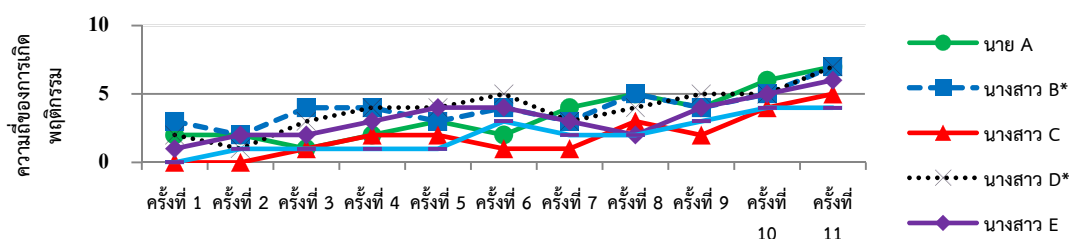

หมายเหตุ: * นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่ได้รับการผ่าตัดประสาทหูเทียม

ภาพที่ 1 กราฟแสดงความถี่ของการแสดงพฤติกรรมการใช้ภาษามือ และท่าทางประกอบการสนทนาพูดคุยกับเพื่อนในแต่ละครั้ง

ด้านการกระทำ พบว่า นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น จากเดิมรองลงมาจากทักษะด้านการสื่อสาร และทักษะด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ดังการแสดงพฤติกรรมการแสดงอาการดีใจ ยิ้มแย้มเมื่อเข้าใจ และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จในแต่ละครั้งพบว่า นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทั้ง 6 คน มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งจากกราฟสังเกตเห็นว่า ในช่วงแรก นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทั้ง 6 คนนั้น บางคนมีการแสดงพฤติกรรมที่น้อยครั้ง หรือบางคนไม่แสดงพฤติกรรมใดๆ ทั้งสิ้น แต่หลังจากครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 เป็นต้นไป นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทุกคนมีแนวโน้มการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีขึ้น มีการแสดงอาการดีใจ ยิ้มแย้ม เมื่อเข้าใจ

และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ บ่อยครั้งขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเพราะว่าทักษะด้านการกระทำ เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก การคิดวิเคราะห์ภายในของตัว นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนที่จะกระทำหรือตัดสินใจแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ตามความพึงพอใจของตัวนักศึกษาเองดังภาพที่ 2 สอดคล้องกับ Kongsawatd (2008) ระบุว่า ทักษะด้านการกระทำ เป็นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสม ไม่เบียดเบียน ไม่สร้างความรำคาญ ไม่สร้างความเดือดร้อน ไม่สร้างความลำบากให้แก่ตนเองและคนอื่น ๆ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยดี เป็นประโยชน์ต่อสังคม เน้นความสุจริตทั้งทางกายและวาจา

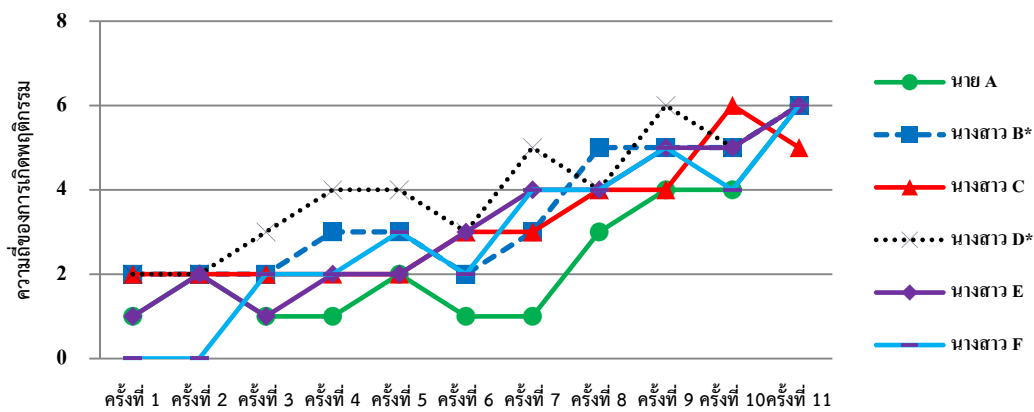

หมายเหตุ: * นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่ได้รับการผ่าตัดประสาทหูเทียม

ภาพที่ 2 กราฟแสดงความถี่ของการแสดงพฤติกรรมการแสดงอาการดีใจ ยิ้มแย้มเมื่อเข้าใจและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จในแต่ละครั้ง

ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ พบว่า นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้นเช่นกัน ดังการแสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานไม่นิ่งเฉยๆ ในแต่ละครั้งพบว่า นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทั้ง 6 คน มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น จากกราฟสังเกตเห็นว่า ในช่วงแรก นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทั้ง 6 คน บางคนมีการแสดงพฤติกรรมที่น้อยครั้ง หรือบางคนไม่แสดงพฤติกรรมใด ๆ ทั้งสิ้น แต่หลังจากครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 เป็นต้นไป นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินส่วนใหญ่มีการพัฒนาที่ดีขึ้น ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ไม่นิ่งเฉย ๆ ที่บ่อยครั้งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เพราะว่าการที่นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน กับนักศึกษาทั่วไปสามารถสื่อสารพูดคุยกันเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผล

ให้นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเปิดใจยอมรับที่จะทำงานร่วมกับเพื่อนคนอื่น ๆ และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน นักศึกษาทั่วไปคนอื่นรอบข้างมากขึ้น เพราะฉะนั้นการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นรอบข้างเป็นสิ่งที่จำเป็นที่นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทุกคนต้องเปิดใจยอมรับ ต้องเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม และทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนปกติในชั้นเรียนให้มากขึ้น ทำให้นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทุกคน สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่น เพื่อนนักศึกษาทั่วไป และครูอาจารย์ได้ดียิ่งขึ้น (ภาพที่ 3) สอดคล้องกับ Khemmani (2002) ระบุว่า การปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีปฏิสัมพันธ์ผ่านทางร่างกาย ทางวาจา ทางจิตใจ ความรู้สึก และกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำผ่านการปฏิสัมพันธ์นี้จะก่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึก

หมายเหตุ: * นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่ได้รับการผ่าตัดประสาทหูเทียม

ภาพที่ 3 กราฟแสดงความถี่ของการแสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานไม่นิ่งเฉย ๆ ในแต่ละครั้ง

การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมในครั้งนี้ นอกจากพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแล้ว พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมยังช่วยพัฒนาให้นักศึกษาทั่วไปเกิดการเรียนรู้ควบคู่พร้อมกับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้เรียนรู้การสื่อสารในรูปแบบภาษามือ เกิดความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจถึงปัญหา ลักษณะการใช้ชีวิต การดำเนินชีวิตของเพื่อนมากขึ้น เกิดความสามัคคีในชั้นเรียน ให้ความสำคัญและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนทุกคน และสังเกตพบว่า ทักษะด้านการสื่อสาร เป็นทักษะเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะทางสังคมในด้านต่างๆ ทั้งด้านการกระทำ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน กับนักศึกษาทั่วไป และทำให้นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถใช้

ชีวิตประจำวัน และอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.4 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม โดยรวม พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม โดยนักศึกษามีความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อกิจกรรมทั้งหมด 3 ประเด็นคือ ผู้ดำเนินกิจกรรมอธิบายชัดเจน เข้าใจง่าย น่าฟัง ($\mu=4.38$) กิจกรรมน่าสนใจ สนุกสนานไม่ซ้ำซ้อน ($\mu=4.32$) และ สื่อที่ใช้สวยงาม น่าสนใจ ($\mu=4.22$) และมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อกิจกรรมอีก 2 ประเด็นคือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ครบถ้วน ($\mu=4.15$) และดำเนินกิจกรรมได้กระชับ รวดเร็วทันเวลา ($\mu=4.14$) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม

(N = 38)

ประเด็นความคิดเห็น	μ
ผู้ดำเนินกิจกรรมอธิบายชัดเจนเข้าใจง่ายน่าฟัง	4.38
กิจกรรมน่าสนใจ สนุกสนาน ไม่ซ้ำซ้อน	4.32
สื่อที่ใช้สวยงามน่าสนใจ	4.22
วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ครบถ้วน	4.15
ดำเนินกิจกรรมได้กระชับ รวดเร็ว ทันเวลา	4.14

ข้อเสนอแนะ

สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตสงคราม หรือหน่วยงาน และมหาวิทยาลัยราชภัฏอื่นๆ ที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวมระหว่างนักศึกษาทั่วไป กับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะ

ทางสังคมของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้วยการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีประเด็นที่ควรพิจารณาดังนี้

1. การจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีการพัฒนาด้านการสื่อสาร

มากที่สุดรวมทั้งนักศึกษามีความคิดเห็นที่ดีอย่างยิ่งต่อ กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมที่จัดขึ้น เพราะฉะนั้น กิจกรรมที่มีความเหมาะสม ควรมีดังนี้

1.1 กิจกรรมมีความหลากหลาย เช่น กิจกรรม ประสาทสร้างความรู้ความเข้าใจ เสริมสร้างการเรียนรู้ การแข่งขัน และสนทนาการ อีกทั้งควรเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นกลุ่ม เน้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้มีโอกาสทำความเข้าใจกัน ได้แสดงความคิดเห็นต่อกัน รวมถึงได้ใช้ความคิด สร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ชิ้นงานร่วมกัน

1.2 มีสื่อที่หลากหลายรูปแบบ และสอดคล้องกับ กิจกรรม รวมทั้งมีสื่อที่น่าสนใจมีรูปแบบที่แตกต่างกัน ออกไป ที่ช่วยดึงดูดผู้เรียน ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการร่วม กิจกรรม

1.3 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เวลาที่ใช้ในการจัด กิจกรรมต้องไม่มากไม่น้อยจนเกินไป กรณีที่จัดกิจกรรมแยก จากการเรียนรู้เนื้อหา ไม่ควรเกิน 45 นาที ต่อ 1 กิจกรรม

2. การใช้แบบสะท้อนตัวเองของผู้เรียน (อนุทิน)
ผลการวิจัยพบว่า อนุทินของนักศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ อย่างยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยได้รับทราบความคิดเห็น ปัญหา และ เข้าถึงความรู้สึกของนักศึกษาเป็นอย่างดี ดังนั้นในการจัด กิจกรรม ผู้ดำเนินกิจกรรมควร มอบหมายให้นักศึกษาเขียน อนุทิน ซึ่งจะประโยชน์ต่อการปรับปรุง พัฒนากิจกรรมที่ ทำให้การจัดกิจกรรมเป็นบรรลุวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะ ทางสังคม ไปจัดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ เพื่อไม่ให้มีผลต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน และจัดตลอดทั้งภาค เรียน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการพัฒนาทักษะที่ ต้องการพัฒนา

2. ควรมีการทำวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยการจัดการศึกษาแบบเรียน รวมในวิชาอื่นๆเพื่อยืนยันประสิทธิผลของการใช้กิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์ ในการพัฒนาทักษะทางสังคม

3. ควรมีการนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนา ทักษะทางสังคมไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็น นักศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆ ที่มีการจัดการศึกษาแบบเรียน รวมเช่นเดียวกัน แต่มีบริบทอื่นๆ ที่ต่างกัน

References

- Arrayvinyoo, P. (1999). *Education for Students with Special Needs*. Bangkok: Wankaew Printing Limited Partnership. [in Thai].
- Fakcharoen, N. (2016). Academic Special Education, Special Education Center Faculty of Education, PibulsongkramRajabhat University. [Interview]. [in Thai].
- Foster, S., Long, G. & Snell, K. (1999). Inclusive Instruction and Learning for Deaf Students in Postsecondary Education. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 4, 225-235.
- Khemmani, T. (2002). *Relationships for work and teaching*. Bangkok: Niane Advertising co.,Ltd. [in Thai].
- Kongsawatd, K. (2008). *What kind of school do we have for kindergarten children*. Retrieved from <http://www.Edba.in.th/Kinder/doc/Rongrian-HaiAraiKapDek.pdf>. [in Thai].
- Lang, H. G. (2002). Higher Education for Deaf Students: Research Priorities in the New Millennium. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 7 (4), 267-280.
- Lang, H. G., Stinson, M. S., Kavanagh, Liu, F. Y., & Basile, M. (1998). Learning Styles of Deaf College Students and Teaching Behaviors of their Instructors. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 4, 16-27.
- Luckner, J. L., Slike, S. B., & Johnson, H. (2012). Helping Students Who Are Deaf or Hard of Hearing Succeed. *Teaching Exceptional Children*, 44 (4), 58-67.
- National Association of Special Education Teacher. (2017). *Promoting Positive Social Interactions in an Inclusion Setting for Students with Learning Disabilities*. Retrieved from http://faculty.uml.edu/darcus/01.505/NASET_social_inclusion.pdf.

- Office of the Education. (2017). *National Education Plan, 2560 - 2579*. Bangkok: Prikwarn Graphic co.,ltd. [in Thai].
- Pengpae, S. (2010). *Studies on Development Model of Higher Education Delivery for Disabled Students in Thailand* (Doctor dissertation, National Institute of Development Administration). Retrieved from <http://tdc.thailis.or.th/tdc>. [in Thai].
- Recreation Office. (2014). *Group Activity* [Mimeographed]. Bangkok: Ministry of Tourism and Sports. [in Thai].
- Royal Thai Government Gazette. (2008). Volume 125. At 28a, page 4. [in Thai].
- Runcharoen, S.,et al. (n.d.).*Special Education*[Mimeographed]. Bangkok: Khonkaen University. [in Thai].
- Sirila, S. (2011). *The Role of Government in Promoting and Improving the Quality of life of the Disabled Students*. Bangkok: Samcharoen Panich Co., Ltd. [in Thai].
- Srikramkran, R. (1998). *Teaching Techniques* [Mimeographed]. Bangkok: Ramkhamhaeng University. [in Thai].
- Tonwimonrat, S. (2003). Techniques and Methods of Group Activities. *Academic Services Journal*, 14 (1), 40-55. [in Thai].